

OSAVUOSIRAPORTTI
TAMMI - SYYSKUU 2016

Q3

3.11.2016

SISÄLTÖ

Yhteenveto	3
Vuoden 2016 kolmas vuosineljännes lyhyesti	5
Liiketoiminta-alueet	6
Vahinkovakuutus.....	6
Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB.....	9
Henkivakuutus.....	11
Omistusyhteisö.....	13
Muut tapahtumat	14
Pakollinen ostotarjous Topdanmarkista.....	14
Mandatum Lifen jakelusopimus Danske Bankin kanssa.....	14
Henkilöstö.....	15
Palkitseminen.....	15
Osakkeet ja osakepääoma.....	15
Yhteistilin osakkeet.....	16
Sisäiset osingot.....	17
Luottoluokitukset.....	17
Vakavaraisuus.....	17
Velkarahoitus.....	18
Tulevaisuuden näkymät	19
Näkymät loppuvuodelle 2016.....	19
Konsernin suurimmat riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä.....	19
Taulukot	21
Konsernin taloudellinen kehitys.....	21
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	22
Konsernin laaja tuloslaskelma kvartaaleittain.....	24
Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS.....	25
Konsernitase, IFRS.....	26
Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS.....	27
Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS.....	28
Liitetiedot	29
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	29
Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2016.....	30
Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2015.....	31
Tase segmenteittäin 30.9.2016.....	32
Tase segmenteittäin 31.12.2015.....	33
Muut liitetiedot	34
1 Sijoitustoiminnan nettotuotot.....	34
2 Rahoitusvarat.....	37
3 Vahinkovakuutuksen tulosanalyysi.....	39
4 Sampo Oyj:n tuloslaskelma ja tase (FAS).....	40

Sampo-konsernin tulos tammi-syyskuulta 2016

Sampo-konsernin tulos ennen veroja tammi-syyskuussa 2016 oli 1 343 miljoonaa euroa (1 475). Markkina-arvojen muutokset huomioiva konsernin laaja tulos nousi 1 212 miljoonaan euroon (1 031).

- Osakekohtainen tulos laski 2,11 euroon (2,31). Markkina-arvoin laskettu osakekohtainen tulos nousi 2,16 euroon (1,84). Konsernin oman pääoman tuotto oli 14,1 prosenttia (12,6) tammi-syyskuussa 2016. Osakekohtainen substanssi oli syyskuun 2016 lopussa 21,81 euroa (23,79).
- Vahinkovakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja oli 660 miljoonaa euroa (756). Yhdistetty kulusuhde parani edelleen 84,0 prosenttiin (84,6) tammi-syyskuussa 2016. Ruotsin liikennevakuutuksen vastuuvälästä purettiin vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 72 miljoonaa euroa Ruotsin vakuutusyhtiöiden keskusjärjestön suorittaman kuolevuustaulustojen koskeneen tutkimuksen seurauksena. Ilman kertaluonteista vastuuvälän purkua yhdistetty kulusuhde oli 86,3 prosenttia. Oman pääoman tuotto oli 22,3 prosenttia (18,6). Topdanmarkin tammi-syyskuun 2016 nettotuloksesta kirjattava tulososuus oli 35 miljoonaa euroa (37).
- Osakkuusyhtiö Nordean tammi-syyskuun 2016 nettotuloksesta kirjattiin Sammolle 546 miljoonaa euroa (577). Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 11 prosenttia vuoden takaisesta. Oman pääoman tuotto parani 1,2 prosenttiyksikköä 11,6 prosenttiin. Nordea-konsernin Basel III -säännösten mukaan laskettu ydinvakavaraisuussuhde (CET1) kasvoi 17,9 prosenttiin kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Segmenttiraportoinnissa Nordean tulososuus on sisällytetty Omistusyhteisö-segmenttiin.
- Henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja oli 157 miljoonaa euroa (132). Oman pääoman tuotto nousi 18,0 prosenttiin (5,3). Omalla vastuulla oleva maksutulo aleni 669 miljoonaan euroon (838).
- Sampo Oyj sai 7.9.2016 julkistamansa, Topdanmark A/S:n osakkeenomistajille suunnatun pakollisen ostotarjouksen seurauksena 7 374 306 Topdanmarkin osaketta, minkä myötä Sampo omisti 26.10.2016 kaikkiaan 41,1 prosenttia Topdanmarkin osakkeista. Sampo aikoo esittää Topdanmarkin seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiön voitonjakopolitiikan muuttamista niin, että osakkeiden takaisinoston sijaan alettaisiin maksaa osinkoa. Mikäli Topdanmarkin yhtiökokous hyväksyy ehdotuksen, takaisinostot loppuvat välittömästi vuoden 2017 yhtiökokouksen jälkeen. Ostotarjouksesta on lisätietoja saatavilla Muut tapahtumat -osiossa.
- Mandatum Life päätti 20.10.2016 olla jatkamatta jakelusopimusta Danske Bankin kanssa 31.12.2016 jälkeen. Sopimuksen mukaisesti Mandatum Lifelle taattiin oikeus myydä Danske Bank Oyj:n Suomen palveluverkoston kautta myyty vakuutuskantansa Danske Bankille. Mandatum Life päätti 27.10.2016 käyttää kyseistä optiota. Lisätietoja on raportin Muut tapahtumat -osiossa.

Avainluvut

Milj. e	1-9/2016	1-9/2015	Muutos-%	7-9/2016	7-9/2015	Muutos-%
Tulos ennen veroja	1 343	1 475	-9	450	460	-2
Vahinkovakuutus	660	756	-13	224	245	-9
Osakkuusyhtiö Nordea	546	577	-5	182	159	14
Henkivakuutus	157	132	18	53	52	3
Omistusyhteisö (pl. Nordea)	-19	12	-	-9	5	-
Tilikauden tulos	1 179	1 292	-9	396	398	-1
			Muutos			Muutos
Tulos/osake, euroa	2,11	2,31	-0,20	0,71	0,71	0
Tulos/osake markkina-arvoin, euroa	2,16	1,84	0,32	1,08	-0,21	1,29
Substanssi/osake, euroa*)	21,81	23,79	-1,98	-	-	-
Keskim. henkilöstömäärä (FTE)	6 769	6 739	30	-	-	-
Konsernin vakavaraisuussuhde, % *)	149	145	4	-	-	-
Oman pääoman tuotto, %	14,1	12,6	1,5	-	-	-

*) vertailuajankohta 31.12.2015

Osavuositiedot eivät ole tilintarkastettuja. Tuloslaskelmaeriä vertaillaan viime vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin. Tase-erien vertailuajankohtana on vuoden 2015 lopun tilanne, jollei toisin ole ilmoitettu.

Tilinpäätöksessä käytetyt vaihtokurssit

	1-9/2016	1-6/2016	1-3/2016	1-12/2015	1-9/2015
EUR 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	9,3712	9,3023	9,3241	9,3534	9,3709
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	9,6210	9,4242	9,2253	9,1895	9,4083
DKK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	1,2586	1,2486	1,2501	1,2542	1,2567
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	1,2912	1,2668	1,2381	1,2314	1,2612
NOK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	0,9998	0,9875	0,9790	1,0475	1,0646
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	1,0706	1,0133	0,9799	0,9570	0,9878

Vuoden 2016 kolmas vuosineljännes lyhyesti

Sampo-konsernin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tulos ennen veroja oli 450 miljoonaa euroa (460). Osakekohtainen tulos oli 0,71 euroa (0,71). Osakekohtainen tulos markkina-arvoin nousi 1,08 euroon (-0,21).

Osakekohtainen substanssi nousi vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä 2,98 euroa 21,81 euroon. Osakekohtaista substanssia kasvatti Nordean osakekurssin myönteinen kehitys ja pääomamarkkinoiden yleisesti vahva kehitys.

Vahinkovakuutustoiminnan yhdistetty kulusuhde oli kolmannella vuosineljänneksellä 84,6 prosenttia (83,8). Tulos ennen veroja laski 224 miljoonaan euroon (245). Osakkuusyhtiö Topdanmarkin tuloksesta kirjattiin vahinkovakuutustoiminnan tulokseen 17 miljoonaa euroa (13).

Nordean kolmannen vuosineljänneksen 2016 nettotuloksesta kirjattiin Sammon tulokseen 182 miljoonaa euroa (159).

Henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja oli 53 miljoonaa euroa (52). Maksutulo kasvoi 9 prosenttia 177 miljoonaan euroon vuodentakaisesta 162 miljoonasta eurosta.

Liiketoiminta-alueet

Vahinkovakuutus

If on Pohjoismaiden johtava vahinkovakuutus konserni, joka toimii myös kaikissa Baltian maissa. Sampo-konsernin vahinkovakuutuksen emoyhtiö If Skadeförsäkring Holding AB:n pääkonttori on Ruotsissa. Tytäryhtiöidensä ja sivukonttoriensa kautta If tarjoaa vakuutusratkaisuja ja -palveluja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Baltiassa. Ifin toiminnot jakautuvat neljään liiketoiminta-alueeseen: Henkilöasiakkaat, Yritysi asiakkaat, Suurasiakkaat ja Baltia. Vahinkovakuutus-segmentissä raportoidaan myös Sampo Oyj:n osakkuusyhtiön, tanskalaisen vakuutusyhtiö Topdanmarkin, tulososuus.

Tulos

Milj. e	1-9/2016	1-9/2015	Muutos-%	7-9/2016	7-9/2015	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo, netto	3 409	3 493	-2	851	865	-2
Sijoitustoiminnan nettotuotot	120	234	-49	40	61	-35
Liiketoiminnan muut tuotot	20	21	-2	7	6	9
Korvauskulut	-1 990	-2 191	-9	-678	-672	1
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	-198	-227	-13	229	222	3
Henkilöstökulut	-381	-243	57	-132	-137	-4
Liiketoiminnan muut kulut	-352	-356	-1	-112	-110	2
Rahoituskulut	-9	-12	-23	-3	-3	-1
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	41	36	13	22	12	79
Tulos ennen veroja	660	756	-13	224	245	-9
Avainluvut			Muutos			Muutos
Yhdistetty kulusuhde, %	84,0	84,6	-0,6	84,6	83,8	0,8
Riskisuhde, %	62,0	67,1	-5,1	62,8	61,9	0,9
Toimintakulusuhde, %	22,1	17,6	4,5	21,8	22,0	-0,2
Liikekulusuhde, %	16,6	11,8	4,8	16,3	16,1	0,2
Oman pääoman tuotto, %	22,3	18,6	3,7	-	-	-
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	6 170	6 162	8	-	-	-

*) Ilman kertaluonteisia eräiä yhdistetty kulusuhde vuoden 2016 tammi-syyskuulta olisi ollut 86,3 prosenttia ja vuoden 2015 vastaavalta ajanjaksolta 86,1 prosenttia.

Vahinkovakuutustoiminnan tammi-syyskuun 2016 tulos ennen veroja oli 660 miljoonaa euroa (756). Yhdistetty kulusuhde parani 84,0 prosenttiin (84,6) ja riskisuhde 62,0 prosenttiin (67,1). Vuoden 2016 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Ruotsin vakuutusyhtiöiden keskusjärjestön suorittaman kuolevuustaulustoja koskeneen tutkimuksen seurauksena liikennevakuutuksen vastuuvakaa purettiin 72 miljoonaa euroa. Tämä alensi tammi-syyskuun 2016 yhdistettyä kulusuhdetta 2,3 prosenttiyksiköllä. Vertailulukuihin sisältyy kaksi kertaluonteista erää: Norjan-toimintojen henkilöstön eläkejärjestelmän muutos ja annuiteettien diskonttaamiseen Suomessa käytettävän koron lasku 2,0 prosentista 1,5 prosenttiin. Näiden yhteenlaskettu vaikutus paransi yhdistettyä kulusuhdetta 1,5 prosenttiyksiköllä.

Aikaisempina tilikausina sattuneisiin vahinkoihin varattua korvausvastuuta purettiin 100 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 2016. Lukuun sisältyy aiempi Ruotsin liikennevakuutuksen vastuuelan purku. Vuotta aiemmin samana ajanjaksona vastuuelkaa vahvistettiin 83 miljoonalla eurolla, mikä selittyi pääosin Suomessa annuiteettien diskonttaamiseen käytetyn koron alentamisella. Oman pääoman tuotto nousi 22,3 prosenttiin (18,6). Vahinkovakuutuksen käyvän arvon rahasto oli syyskuun 2016 lopussa 482 miljoonaa euroa (391). Topdanmarkin tuloksesta yhdisteltävä osuus tammi-syyskuun 2016 tuloksesta oli 35 miljoonaa euroa (37).

Vakuutustekninen tulos oli 514 miljoonaa euroa (522). Vakuutusliikkeen tuotto (vakuutusteknisen tuloksen suhde omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin) oli 16,1 prosenttia (16,0).

	Yhdistetty kulusuhde, %			Riskisuhde, %		
	1-9/2016	1-9/2015	Muutos	1-9/2016	1-9/2015	Muutos
Henkilöasiakkaat	82,8	88,9	-6,1	60,8	66,5	-5,7
Yritysiakkaat	86,0	90,4	-4,4	63,4	67,5	-4,1
Suurasiakkaat	87,6	94,5	-6,9	65,5	73,3	-7,8
Baltia	90,3	85,1	5,2	61,8	55,6	6,2
Ruotsi	80,0	85,0	-5,0	59,5	63,3	-3,8
Norja	86,4	87,6	-1,2	63,7	65,0	-1,3
Suomi	83,4	99,6	-16,2	61,4	77,9	-16,5
Tanska	94,3	90,6	3,7	67,4	64,0	3,4

	Yhdistetty kulusuhde, %			Riskisuhde, %		
	7-9/2016	7-9/2015	Muutos	7-9/2016	7-9/2015	Muutos
Henkilöasiakkaat	85,8	86,7	-0,9	64,2	64,9	-0,7
Yritysiakkaat	82,6	82,4	0,2	60,0	59,7	0,3
Suurasiakkaat	84,1	72,0	12,1	62,4	51,4	11,0
Baltia	89,8	86,0	3,8	61,6	58,0	3,6
Ruotsi	87,1	80,8	6,3	66,3	59,7	6,6
Norja	82,9	82,2	0,7	60,5	60,4	0,1
Suomi	80,3	89,8	-9,5	59,3	67,8	-8,5
Tanska	93,4	86,6	6,8	66,9	61,0	5,9

Ruotsin liikennevakuutukseen liittyvä vastuuelan purku vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä paransi tammi-syyskuun 2016 tulosta. Suomen vertailulukuja rasittaa vuoden 2015 toisella neljänneksellä toteutettu diskonttokoron alennus. Suurasiakkaiden suurvahinkokehitys oli 22 miljoonaa euroa odotettua parempi tammi-syyskuussa 2016. Ifin suurvahingoista maksamat korvauskulut olivat raportointikaudella kokonaisuudessaan yhteensä 30 miljoonaa euroa odotettua alhaisemmat.

Ruotsissa annuiteettien diskonttaamiseen käytetty korko laski -0,31 prosenttiin syyskuun 2016 lopussa, mikä heikensi tammi-syyskuun tulosta 49 miljoonalla eurolla. Kolmannen vuosineljänneksen tuloksessa negatiivinen vaikutus oli 10 miljoonaa euroa. Diskonttokorko oli vuoden 2015 lopussa 0,41 prosenttia. Suomen vastaava korko säilyi muuttumattomana 1,5 prosentissa.

Bruttovakuutusmaksutulo oli 3 565 miljoonaa euroa (3 659) tammi-syyskuussa 2016. Valuuttakurssimuutokset huomioon ottaen maksutulo supistui 0,4 prosenttia. Maksutulo kasvoi Henkilöasiakkaat-liiketoiminnassa ja supistui Yritys- ja Suurasiakkaissa sekä Baltiassa. Ruotsissa ja Tanskassa nähtiin kasvua, mutta Suomessa ja Norjassa maksutulo supistui.

Toimintakulusuhde oli 22,1 prosenttia (17,6) ja liikekulusuhde 16,6 prosenttia (11,8). Vertailulukuja alentaa 4,7 prosenttiyksiköllä lfin Norjassa toteuttama eläkejärjestelmän kertaluonteinen muutos. Kun jätetään ottamatta huomioon kertaluonteiset erät, toimintakulusuhde oli 0,2 prosenttia alempi tammi-syyskuussa 2016 kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana.

lfin sijoitusomaisuuden arvo oli 30.9.2016 yhteensä 12,3 miljardia euroa (11,4). Tästä 76 prosenttia (74) oli sijoitettuna korkoinstrumentteihin, 11 prosenttia (12) rahamarkkina-instrumentteihin ja 12 prosenttia (13) osakkeisiin. Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 120 miljoonaan euroon (234). Sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 2,4 prosenttia (0,9) tammi-syyskuussa 2016. Korkosijoitusten duraatio oli 1,4 vuotta (1,2) ja keskimääräinen maturiteetti 2,8 vuotta (2,6). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli syyskuun 2016 lopussa 1,6 prosenttia (1,8).

lfin vakavaraisuusasetmaa on kuvattu Vakavaraisuus-osiossa.

Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB

Nordea on yksi Euroopan kymmenestä suurimmasta yleispankista markkina-arvolla mitattuna. Nordealla on noin 11 miljoonaa asiakasta, 30 000 työntekijää ja konttoreita noin 600 toimipaikassa. Nordea noteerataan Nasdaqin pörssissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa. Nordeaa on käsitelty Sammon konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiönä ja segmenttiraportoinnissa osuus sen tuloksesta sisältyy Omistusyhteisö-segmenttiin.

Tulos

Milj. e	1-9/2016	1-9/2015	Muutos-%	7-9/2016	7-9/2015	Muutos-%
Rahoituskate	3 518	3 760	-6	1 178	1 233	-4
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	7 166	7 495	-4	2 466	2 253	9
Tulos ennen luottotappioita	3 750	4 014	-7	1 283	1 145	12
Luottotappiot, netto	-373	-337	11	-135	-112	21
Liikevoitto*	3 226	3 677	-12	1 148	1 033	11
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,66	0,70		0,22	0,19	
Oman pääoman tuotto*, %	11,1	12,6		11,6	10,4	

* Pois lukien kertaluonteiset erät (Q2/2016: myyntivoitto, joka liittyy Visa European osakkeiden myyntiin Visa Inc.:lle, 151 milj. euroa verojen jälkeen).

Sampo Oyj omisti 860 440 497 Nordean osaketta 30.9.2016, mikä vastaa 21,2 prosentin omistusosuutta. Osakkeista maksettu keskihinta oli 6,46 euroa ja kirja-arvo konsernitaseessa oli 8,46 euroa osakkeelta. Nordean osakkeen päätöskurssi oli syyskuun 2016 lopussa 8,85 euroa.

Seuraava teksti perustuu Nordean 26.10.2016 julkaisemaan tulostiedotteeseen tammi-syyskuulta 2016.

Rahoitusmarkkinoiden toimintaympäristö oli kolmannella neljänneksellä vakaa, eikä suuria heilahteluja esiintynyt. Kasvu oli kuitenkin edelleen vaisua. Rahoituskate pieneni viime vuoden kolmannesta neljänneksestä 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna. Edellisneljännekseen verrattuna se kuitenkin kasvoi prosentin. Nordea uskoo edelleen, että aallonpohja on jo takana.

Liiketoiminnan tuotot ilman kertaluonteisia eriä vähenivät viime vuoden tammi-syyskuusta 3 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna (-4 prosenttia euroissa). Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä pieneni 11 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna (-12 prosenttia euroissa).

Negatiiviset korot loivat paineita talletusmarginaaleihin. Luottomarginaalien koheneminen kompensoi osittain tätä vaikutusta. Sekä keskimääräiset luotto- että talletusvolyymit kasvoivat 2 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna vuoden takaisesta.

Nettomääräiset palkkiotuotot supistuivat prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna (-2 prosenttia euroissa). Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä pieneni 2 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna (-1 prosentin euroissa).

Kulut kehittyivät suunnitelmien mukaan. Kulu/tuotto-suhde ilman kertaluonteisia eriä parani yhden prosenttiyksikön vuodentakaisesta 48,1 prosenttiin. Liiketoiminnan kulut kasvoivat 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna (2 prosenttia euroissa). Kuluja kertyi 3 567 miljoonaa euroa.

Tulos laski 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna (-5 prosenttia euroissa) ja oli 2 666 miljoonaa euroa.

Nordean luottojen laatu oli edelleen vakaa, ja luottotappioiden määrä oli 10 vuoden keskiarvon tasolla. Nettomääräiset luottotappiot kasvoivat 373 miljoonaa euroon. Niiden osuus luotonannosta oli 0,15 prosenttia (0,13).

Valuuttakurssimuutokset pienensivät tuottoja ja kuluja noin prosenttiyksikön, kun lukuja verrataan vuoden 2015 tammi-syyskuun lukuihin. Luotto- ja talletusvolyymeihin niillä ei ollut vaikutusta.

Nordea-konsernin Basel III -säännösten mukaan laskettu ydinvakavaraisuussuhde (CET1) vastasi Nordean pääoman käytön periaatteita. Ydinvakavaraisuussuhde nousi edellisneljänneksen 16,8 prosentista ja oli kolmannen neljänneksen lopussa 17,9 prosenttia. Ydinvakavaraisuus koheni, kun riskipainotetut erät pienenevät 6,7 miljardia euroa lähinnä vastikään toteutetun arvopaperistamisen seurauksena, markkinariski pieneni ja ensisijainen pääoma kasvoi 0,4 miljardia euroa lähinnä Nordea Life and Pensionsilta saatujen osinkojen ja kertyneen tuloksen ansiosta.

Lisätietoja Nordea Bank AB:sta ja sen tammi-syyskuun 2016 tuloksesta on saatavilla osoitteessa www.nordea.com.

Henkivakuutus

Mandatum Life -konserni koostuu Sampo Oyj:n sataprosenttisesti omistamasta tytäryhtiöstä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiöstä ja sen viidestä tytäryhtiöstä. Emoyhtiö Mandatum Life on vastuussa myynnistä ja kaikista vakuutusyhtiölain määrittämistä toiminnoista. Tytäryhtiöt ovat Mandatum Life Palvelut Oy, Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy, Mandatum Life Fund Management S.A., Innova Palvelut Oy sekä Mandatum Life Insurance Baltic SE.

Tulos						
Milj. e	1-9/2016	1-9/2015	Muutos-%	7-9/2016	7-9/2015	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo, netto	669	838	-20	177	162	9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	361	340	6	279	-260	-
Muut tuotot	11	11	1	4	2	84
Korvauskulut	-775	-777	0	-214	-189	13
Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos	-18	-185	-90	-164	363	-
Henkilöstökulut	-34	-35	-2	-12	-11	8
Muut kulut	-51	-54	-4	-16	-14	13
Rahoituskulut	-5	-5	1	-2	-2	10
Tulos ennen veroja	157	132	18	53	52	3
Avainluvut			Muutos			Muutos
Liikekustannussuhde, %	103,6	99,4	4,2	-	-	-
Oman pääoman tuotto, %	18,0	5,3	12,7	-	-	-
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	543	521	22	-	-	-

Henkivakuutustoiminnan tulos ennen veroja oli 157 miljoonaa euroa (132) tammi-syyskuussa 2016. Markkina-arvojen muutokset huomioiva laaja tulos kasvoi voimakkaasti verojen jälkeen 193 miljoonaan euroon edellisvuoden vastaavan ajankohdan 50 miljoonasta eurosta. Oman pääoman tuotto (RoE) nousi 18,0 prosenttiin (5,3).

Sijoitusomaisuuden nettotuotot olivat ilman sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä tuottoja 224 miljoonaa euroa (316). Sijoitussidonnaisten vakuutusten tuotot olivat 135 miljoonaa euroa (23). Käyvän arvon rahasto kasvoi 598 miljoonaan euroon (532) tammi-syyskuussa 2016.

Mandatum Life -konsernin kokonaisvastuuvelka oli 10,9 miljardia euroa (10,9). Sijoitussidonnainen vastuuvelka nousi yli 6 miljardiin euroon ollen 6,1 miljardia (5,9) 30.9.2016, mikä vastaa 56 prosenttia (54) koko vastuuvastaavasta. Laskuperustekorkoisen vastuuvastuun määrä pieneni 4,8 miljardiin euroon (5,0) tammi-syyskuussa 2016. Korkeamman laskuperustekorron vakuutusmaksut (4,5 ja 3,5 prosenttia) pienenivät 165 miljoonalla eurolla 2,9 miljardiin euroon vastaavana aikana.

Mandatum Life on täydentänyt laskuperustekorkoista vastuuvastuunsa yhteensä 223 miljoonalla eurolla (244) matalan korkotason vuoksi. Luvussa ei ole huomioitu eriytettyyn kantaan liittyvää täydennystä. Vastuuvastuun diskonttaamisessa käytetty korko vuodelle 2016 on 0,5 prosenttia,

vuoden 2017 korko on 0,75 prosenttia ja vuoden 2018 korko 1,50 prosenttia. Eriytetyn kannan diskonttokorko on 0,75 prosenttia.

Mandatum Life -konsernin sijoitusomaisuuden, pois lukien sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleva 6,1 miljardin euron (5,9) omaisuus, arvo oli syyskuun 2016 lopussa markkina-arvoin mitattuna 6,6 miljardia euroa (6,7).

Mandatum Lifen alkuperäisen laskuperustekorkoisen vastuuvelan katteena oleva omaisuus oli 30.9.2016 markkina-arvoin 5,4 miljardia euroa (5,5), josta 43 prosenttia (47) oli sijoitettu korkoinstrumentteihin, 11 prosenttia (7) rahamarkkinoille, 31 prosenttia (29) osakkeisiin ja 15 prosenttia (16) vaihtoehtoisin sijoituksiin. Tammi-syyskuussa 2016 sijoitusomaisuuden tuotto käyvin arvoin oli 5,1 prosenttia (3,7). Korkosijoitusten duraatio oli syyskuun 2016 lopussa 2,1 vuotta (2,1) ja keskimääräinen maturiteetti 2,5 vuotta (2,8). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 3,1 prosenttia (3,2).

Eriytetyn kannan katteena olevien sijoitusten arvo oli 1,2 miljardia euroa (1,2), josta 74 prosenttia (71) oli sijoitettu korkoinstrumentteihin, 7 prosenttia (9) rahamarkkinoille, 12 prosenttia (12) osakkeisiin ja 7 prosenttia (8) vaihtoehtoisin sijoituksiin. Eriytetyn kannan sijoitusomaisuuden tuotto käyvin arvoin oli 3,6 prosenttia (2,3) tammi-syyskuussa 2016. Syyskuun 2016 lopussa korkosijoitusten duraatio oli 2,6 vuotta (2,3) ja keskimääräinen maturiteetti 3,8 vuotta (3,8). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 1,9 prosenttia (0,9).

Mandatum Lifen vakavaraisuusasemaa on kuvattu Vakavaraisuus-osiossa.

Kustannusliikkeen tulos laski 15 miljoonaan euroon (20) ja riskiliikkeen tulos oli 15 miljoonaa euroa (15).

Mandatum Life -konsernin omalla vastuulla oleva maksutulo tammi-syyskuulta 2016 supistui 669 miljoonaan euroon (838). Heinä-syyskuussa 2016 maksutulo kuitenkin kasvoi 9 prosentilla 177 miljoonaan euroon. Mandatum Lifen markkinaosuus oli Suomessa 20,4 prosenttia (17,3).

Omistusyhteisö

Sampo Oyj hallinnoi vahinko- ja henkivakuutustoimintaa harjoittavia tytäryhtiöitään. Lisäksi yhtiö omisti 30.9.2016 noin 21,2 prosenttia Pohjoismaiden suurimman pankin Nordean osakepääomasta. Lisäksi Sampo Oyj omisti 26.10.2016 noin 41,1 prosenttia tanskalaisen vakuutusyhtiö Topdanmarkin osakkeista. Nordea ja Topdanmark ovat Sampo Oyj:n osakkuusyhtiöitä. Sammon osuus Topdanmarkin tuloksesta raportoidaan jatkossakin segmentissä Vahinkovakuutus.

Tulos						
Milj. e	1-9/2016	1-9/2015	Muutos-%	7-9/2016	7-9/2015	Muutos-%
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-2	60	-	-5	8	-
Liiketoiminnan muut tuotot	12	12	-2	4	4	2
Henkilöstökulut	-10	-14	-29	-4	-4	-1
Liiketoiminnan muut kulut	-10	-9	17	-3	-2	70
Rahoituskulut	-9	-38	-76	-1	-1	-41
Osuus osakkuusyritysten voitoista	546	577	-5	182	159	14
Tulos ennen veroja	527	589	-11	173	164	6
Avainluvut			Muutos			Muutos
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	56	56	0	-	-	-

Omistusyhteisö-segmentin tammi-syyskuun 2016 tulos ennen veroja oli 527 miljoonaa (589), josta 546 miljoonaa euroa (577) tuli Nordean tammi-syyskuun 2016 tuloksesta kirjattavasta Sammon osuudesta. Segmentin tulos ennen veroja ilman Nordean tulososuutta oli -19 miljoonaa euroa (-12).

Sijoitustoiminnan tuotot jäivät 2 miljoonaa euroa negatiivisiksi (60) osakesijoituksista kolmannella vuosineljänneksellä realisoituneiden 8 miljoonan euron suuruisten myyntitappioiden takia. Rahoituskulut pienenevät edelleen alhaisen korkotason ja Ruotsin kruunun heikkenemisen johdosta.

Sampo Oyj:n Nordea-omistus on kirjattu taseeseen 7,3 miljardiin euroon. Omistusosuuden markkina-arvo 30.9.2016 oli 7,6 miljardia euroa eli 8,85 euroa osakkeelta. Lisäksi Sampo Oyj:n taseeseen sisältyi syyskuun 2016 lopussa myös 2,4 miljardin euron (2,4) arvosta tytäryhtiöiden osakkeita.

Muut tapahtumat

Pakollinen ostotarjous Topdanmarkista

Sampo Oyj ilmoitti 7.9.2016 velvollisuudestaan tehdä Topdanmark A/S:n osakkeenomistajille pakollinen ostotarjous. Pakollisessa ostotarjouksessa Sampo tarjoutui hankkimaan kaikki Topdanmarkin osakkeet pois lukien Topdanmarkin hallussa olevat omat osakkeet sekä mahdolliset Topdanmarkin liikkeeseen laskemat muut rahoitusvälineet, warrantit ja osakeoptiot, sekä tietyissä lainsäädännön pois rajaamissa maissa asuvien Topdanmarkin osakkeenomistajien omistuksessa olevat osakkeet. Pakollisessa ostotarjouksessa tarjottava käteishinta oli 183 Tanskan kruunua Topdanmarkin osakkeelta. Tarjousaika alkoi 27.9.2016 ja päättyi 25.10.2016. Ostotarjouksen tuloksena Sampo hankki kaikkiaan 7 374 306 osaketta ja 26.10.2016 se omisti 41,1 prosenttia kaikista Topdanmarkin osakkeista.

Pakollinen ostotarjous tehtiin Tanskan ostotarjoussäännösten (Takeover Order, nro 562, 2.6.2014) kohdan 2(1) mukaisesti. Velvollisuus tehdä ostotarjous syntyi Sammon ostettua 6.-7.9.2016 markkinoilta 200 000 Topdanmarkin osaketta osakkeen korkeimman ostohinnan ollessa 183 Tanskan kruunua, minkä seurauksena Sammon omistus Topdanmarkissa ylitti Tanskan lain edellyttämän yhden kolmasosan rajan kaikista Topdanmarkin osakkeiden tuottamista äänistä. Samassa yhteydessä Sampo lisäksi hankki kokonaan omistamalta tytäryhtiöltään If Skadeförsäkring Holding AB (publ):lta 31 476 920 Topdanmarkin osaketta hintaan 183 Tanskan kruunua osakkeelta, mikä vastaa noin 33,13 prosenttia Topdanmarkin kaikista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä (mukaan lukien Topdanmarkin hallussa olevat omat osakkeet). Sammon ja Ifin välisen kaupan seurauksena If ei enää omista Topdanmarkin osakkeita.

If kirjasi noin 450 miljoonan euron myyntivoiton kaupasta, mutta koska Sampo Oyj:n osuus Topdanmarkin tuloksesta esitetään jatkossakin Vahinkovakuutus-segmentissä, tarkoittaa tämä tosiasiallisesti sitä, että myyntivoitto eliminoituu segmentin sisällä eikä siten ole lainkaan näkyvissä Sampo-konsernin raportoinnissa.

Mandatum Lifen jakelusopimus Danske Bankin kanssa

Sampo Oyj:n myydessä pankkitoimintansa Danske Bank A/S:lle vuoden 2007 alussa Sampo Pankki Oyj (nykyään Danske Bank Oyj) ja henkivakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo (nykyään Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö) allekirjoittivat sopimuksen, joka takasi Henki-Sammolle yksinoikeuden myydä henki- ja eläkevakuutus tuotteitaan Sampo Pankin jakeluverkostossa Suomessa.

Mandatum Life päätti 20.10.2016 olla jatkamatta jakelusopimusta 31.12.2016 jälkeen. Edellä mainitun sopimuksen solmimisen yhteydessä Mandatum Lifelle taattiin oikeus myydä Danske Bank Oyj:n Suomen palveluverkoston kautta myydyin vakuutuskantansa Danske Bankille. Mandatum Life päätti 27.10.2016 käyttää tätä oikeuttaan.

Vakuutuskannan arvo annetaan kolmannen osapuolen määritettäväksi edellä mainittuun sopimukseen kirjatuin ehdoin. Arvonmäärityksen arvioidaan kestävän vuoden 2017 kesään ja kannansiirron odotetaan tapahtuvan vuoden 2017 viimeisen vuosineljänneksen aikana. Kannansiirto edellyttää asianmukaisten viranomaislupien saamista.

Vakuutuskantaan sisältyy 151 000 sopimusta ja kantaan liittyvä vastuovelka oli vuoden 2015 lopussa 3 060 miljoonaa euroa. Kannan yhteenlaskettu maksutulo vuonna 2015 oli

453 miljoonaa euroa. Vakuutuskanta koostuu pääosin sijoitussidonnaisista sopimuksista ja lainaturvasopimuksista. Laskuperustekorkoisen vastuuvelan suuruus oli 212 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Sampo-konsernin henkilöstön kokonaismäärä osa-aikaiset työntekijät kokoaikaisiksi työntekijöiksi muuntaen 30.9.2016 oli 6 837 henkeä, kun määrä oli vuoden 2015 lopulla 6 782 henkeä. Henkilömäärä kasvoi hieman sekä vahinkovakuutus- että henkivakuutustoiminnassa.

Tammi-syyskuussa 2016 konsernin henkilöstöstä 91 prosenttia työskenteli vahinkovakuutustoiminnoissa, 8 prosenttia henkivakuutustoiminnassa ja prosentti emoyhtiö Sampo Oyj:ssä. Henkilöstöstä työskenteli Suomessa 32 prosenttia, Ruotsissa 28 prosenttia ja Norjassa 20 prosenttia. Baltiassa ja muissa maissa työskenteli 21 prosenttia henkilöstöstä.

Tammi-syyskuussa 2016 Sampo-konsernissa työskenteli keskimäärin 6 769 henkeä, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 6 739 henkeä.

Palkitseminen

Pitkäaikaisista kannustinjärjestelmistä suoritettiin tammi-syyskuussa 2016 maksuja sosiaalikulut mukaan lukien 37 miljoonalla eurolla (34). Voimassa olevien pitkäaikaisen kannustinjärjestelmien tulosvaikutus oli vuoden 2016 tammi-syyskuussa 8 miljoonaa euroa (25). Syyskuun 2016 lopussa Sampo-konserni oli varannut pitkäaikaisen kannustinjärjestelmien tuleviin maksuihin 15 miljoonaa euroa (35). Lyhytaikaisia kannustimia maksettiin sosiaalikulut mukaan lukien samana ajanjaksona 37 miljoonaa euroa (31).

Pitkäaikaisen kannustinjärjestelmien ehdot ovat nähtävillä osoitteessa www.sampo.com/kannustinehdot.

Osakkeet ja osakepääoma

Sampo Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä oli syyskuun 2016 lopussa 560 000 000 osaketta, jotka jakaantuivat 558 800 000 A-sarjan sekä 1 200 000 B-sarjan osakkeeseen. Osakkeisiin liittyviä äänioikeuksia on 564 800 000 kappaletta. Kullakin A-osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni ja B-osakkeella viisi ääntä.

Yhtiökokous myönsi 21.4.2016 hallitukselle valtuudet hankkia Sammon omia A-sarjan osakkeita enintään 50 000 000 kappaletta. Sampo Oyj ei ostanut omia osakkeitaan tammi-syyskuussa 2016 eikä sillä tai sen tytäryhtiöillä ollut myöskään hallussaan Sammon A-osakkeita syyskuun 2016 lopussa.

Sampo Oyj vastaanotti tammi-syyskuussa 2016 kaikkiaan 25 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaista ilmoitusta. Niistä 23 liittyi BlackRock, Inc:in (USA veronro 32-0174421) ja sen rahastojen suoraan tai välillisesti rahoitusvälineiden kautta omistamiin Sammon A-osakkeisiin tai niihin liittyviin äänioikeuksiin.

Ilmoitetut omistusosuuden muutokset on kuvattu oheisessa taulukossa.

BlackRock, Inc:n liputusilmoitukset vuonna 2016

Päivämäärä	% osakkeista ja äänistä		% osakkeista ja äänistä rahoitusvälineiden kautta		Yhteenlaskettu %-osuus	
	Osakkeet	Äänet	Osakkeet	Äänet	Osakkeet	Äänet
25.1.2016	5,02 %	<5 %	0,03 %	<5 %	5,04 %	<5 %
26.1.2016	-	-	-	-	<5 %	<5 %
29.1.2016	5,00 %	<5 %	0,02 %	<5 %	5,02 %	<5 %
1.2.2016	-	-	-	-	<5 %	<5 %
3.2.2016	5,01 %	<5 %	0,02 %	<5 %	5,03 %	<5 %
4.2.2016	-	-	-	-	<5 %	<5 %
4.4.2016	4,96 %	<5 %	0,05 %	<5 %	5,01 %	<5 %
5.4.2016	5,01 %	4,97 %	0,03 %	0,03 %	5,05 %	5,00 %
6.4.2016	5,08 %	5,04 %	0,01 %	0,01 %	5,09 %	5,05 %
22.4.2016	4,94 %	4,90 %	0,24 %	0,24 %	5,19 %	5,14 %
25.4.2016	5,01 %	4,97 %	0,17 %	0,16 %	5,18 %	5,14 %
26.4.2016	5,24 %	5,19 %	0,14 %	0,14 %	5,38 %	5,33 %
8.7.2016	5,04 %	4,995 %	0,06 %	0,06 %	5,10 %	5,05 %
12.7.2016	4,98 %	4,94 %	0,11 %	0,11 %	5,09 %	5,05 %
22.7.2016	5,02 %	4,98 %	0,04 %	0,04 %	5,06 %	5,02 %
25.7.2016	4,96 %	4,92 %	0,04 %	0,04 %	5,00 %	4,96 %
26.7.2016	5,05 %	5,00 %	0,04 %	0,04 %	5,09 %	5,04 %
28.7.2016	5,01 %	4,97 %	0,04 %	0,04 %	5,05 %	5,01 %
8.8.2016	5,07 %	5,03 %	0,04 %	0,04 %	5,11 %	5,06 %
10.8.2016	5,02 %	4,98 %	0,05 %	0,05 %	5,06 %	5,02 %
17.8.2016	4,96 %	4,92 %	0,12 %	0,12 %	5,08 %	5,04 %
30.8.2016	4,88 %	4,84 %	0,14 %	0,14 %	5,03 %	4,99 %
31.8.2016	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %

Lisäksi Sampo vastaanotti Capital Income Builderilta (CIB) tammi-syyskuussa kaksi ilmoitusta, jotka koskivat tämän suoraan tai rahoitusvälineiden kautta omistamia Sammon A-osakkeita ja niihin liittyviä äänioikeuksia. CIB on Capital Group Companies, Inc:in sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö.

Liputusilmoitusten yksityiskohdat ovat saatavilla osoitteessa <http://www.sampo.com/fi/osake/liputusilmoitukset/>.

Yhteistilin osakkeet

Kun Sampo Oyj:n osakkeet siirrettiin arvo-osuusjärjestelmään vuonna 1997, osakkeenomistajien tuli esittää osakekirjansa ja pyytää osakkeiden rekisteröintiä arvo-osuustileilleen yhtiökokouksen arvo-osuusjärjestelmään siirtymistä koskevassa päätöksessä määritellyn rekisteröintiajan kuluessa. Yhtiön nimissä avattiin ns. yhteistili sellaisia osakkeenomistajia varten, jotka eivät pyytäneet osakkeidensa rekisteröintiä.

Suomen osakeyhtiölain mukaisesti yhtiökokous voi vuoden 2016 syyskuun jälkeen päättää yhteistilillä olevien osakkeiden ja niihin liittyvien osakeoikeuksien menettämisestä. Yhtiökokouksen päätöksen jälkeen osakkeisiin sovelletaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita koskevia säännöksiä ja hallitus voi esimerkiksi päättää kyseisten osakkeiden mitätöimisestä.

Koska yhtiökokouksella on ensimmäisen kerran mahdollisuus päättää asiasta, on Sampo Oyj:n hallituksen tarkastusvaliokunta päättänyt selvittää tällaisen päätökseen liittyviä menettelyjä ja päätöksen seurauksia erityisesti kaikkien osakkeenomistajien tasapuolisen ja yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta.

Sisäiset osingot

Sampo Oyj sai tytäryhtiöltään Mandatum Lifeltä 125 miljoonan euron osingon maaliskuussa 2016. Nordea Bank AB:n yhtiökokous päätti 17.3.2016 jakaa osinkoa 0,64 euroa osakkeelta. Sampo sai osinkoa omistuksensa mukaisesti 551 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 30.3.2016.

If Vahinkovakuutus maksaa osinkoa yleensä vuoden viimeisellä neljänneksellä. Yhtiö teki myyntivoiton Topdanmarkin osakkeista tehdyn pakollisen ostotarjouksen yhteydessä ja maksoi 22.9.2016 ylimääräisen 2,8 miljardin Ruotsin kruunun (293 miljoonaa euroa) osingon Sampo Oyj:lle. If suunnittelee maksavansa joulukuussa normaalin 5,8 miljardin Ruotsin kruunun suuruisen osingon Sampo Oyj:lle.

Luottoluokitukset

Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden luottoluokituksissa ei vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tapahtunut muutoksia. Oheinen taulukko esittää Sampo-konsernin luottoluokitukset syyskuun 2016 lopussa.

Yhtiö	Moody's		Standard & Poor's	
	Luokitus	Näkymä	Luokitus	Näkymä
Sampo Oyj	Baa2	Positiivinen	A-	Vakaa
If Skadeförsäkring Ab (Ruotsi)	A2	Positiivinen	A+	Vakaa
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (Suomi)	A2	Positiivinen	A+	Vakaa

Vakavaraisuus

Vakuutusalakonsernit If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life ovat noudattaneet vakavaraisuuslaskelmissaan 1.1.2016 alkaen Solvenssi II -säännöstöä. Molemmat alakonsernit käyttävät standardikaavaa vakavaraisuuden ja omien varojen laskennassa.

Solvenssi II:n standardikaavan mukainen If-konsernin pääoman vaade oli syyskuun 2016 lopussa 1 940 miljoonaa euroa (2 073) ja omat varat olivat 3 818 miljoonaa euroa (3 202). Vakavaraisuusaste oli 197 prosenttia (154). S&P:n luottoluokituksen mukainen tavoitepääoma oli syyskuun 2016 lopussa 2 961 miljoonaa euroa (3 058) ja muokatun pääoman kokonaismäärä oli 3 714 miljoonaa euroa (3 455).

Siirtymäsäännöksiä sovellettaessa Mandatum Lifen vakavaraisuussuhde säilyi vahvana ollen 153 prosenttia (158). Omat varat olivat 1 743 miljoonaa euroa (1 913) ja ylittivät siten 1 141 miljoonan euron (1 212) suuruisen Solvenssi II -pääomavaateen 602 miljoonalla eurolla. Ilman siirtymäsäännöksiä omat varat olisivat olleet 1 283 miljoonaa euroa ja vakavaraisuusvaade 1 334 miljoonaa euroa, ja tämän seurauksena vakavaraisuussuhde olisi ollut 96 prosenttia.

Sampo-konserni on luokiteltu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymäksi. Laki perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/87/EY finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta. Lakia muutettiin Solvenssi II ja Basel III -sääntöjen vaatimusten mukaiseksi 1.1.2016 alkaen.

Konsernin vakavaraisuuspääoman perustana on konsernin konsolidoitu oma pääoma. Sektorikohtaiset erät lisätään siihen, kun taas aineettomat erät ja muut vähennyserät vähennetään siitä.

Sampo-konsernin vakavaraisuus

Milj. e	30.9.2016	31.12.2015
Konsernitaseen oma pääoma	11 445	11 411
Toimialakohtaiset erät	-2 752	-3 371
Aineettomat hyödykkeet ja toimialakohtaiset vähennykset	1 741	2 254
Ryhmittymän omat varat, yhteensä	10 433	10 294
Omien varojen vaatimukset, yhteensä	6 999	7 114
Ryhmittymän vakavaraisuus	3 434	3 179
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (Omat varat suhteessa minimivaatimuksiin, %)	149	145

Konsernin vakavaraisuussuhde (ryhmittymän omat varat suhteessa minimivaatimukseen) oli Solvenssi II -säännöksiä vakuutustytäryhtiöihin sovellettaessa syyskuun 2016 lopussa 149 prosenttia (145).

Lisätietoja Sampo-konsernin vakavaraisuuslaskennasta on saatavilla vuoden 2015 vuosikertomuksen riskienhallintaliitteestä.

Velkarahoitus

Sampo Oyj:llä oli 30.9.2016 velkarahoitusta 2 845 miljoonaa euroa (2 302) ja korkoa kerryttäviä omaisuuseriä 992 miljoonaa euroa (1 343). Korkoa kerryttäviin omaisuuseriin sisältyvät pankkitilit, korkoinstrumentit ja 623 miljoonan euron (579) arvosta tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden liikkeelle laskemia pääomalainoja. Nettovelka oli 1 853 miljoonaa euroa (959) syyskuun 2016 lopussa. Nettovelkalaskelmassa huomioidaan vain korkoa kerryttävät varat ja velat. Sampo Oyj:n bruttovelka oli 41 prosenttia (32) yhtiön omasta pääomasta ja ns. financial leverage 29 prosenttia (24).

Sampo Oyj lisäsi liikkeeseen laskemiensa yritystodistusten määrää Topdanmarkista tehdyn pakollisen ostotarjouksen yhteydessä vuoden 2016 toisen neljänneksen lopun 338 miljoonasta eurosta 702 miljoonaan euroon 30.9.2016 mennessä.

Sampo Oyj:n taseessa 30.9.2016 olleet rahoitusvelat koostuivat 2 142 miljoonan euron (1 997) senioriehtoisista joukkovelkakirjalainoista ja 702 miljoonan euron (305) arvoisista liikkeeseen lasketuista yritystodistuksista. Sampo Oyj:n velan keskikorko oli koronvaihtosopimukset huomioiden syyskuun 2016 lopussa 1,17 prosenttia (1,65).

Lisätietoja Sampo-konsernin liikkeeseen laskemista lainoista on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/velkarahoitus.

Tulevaisuuden näkymät

Näkymät loppuvuodelle 2016

Sampo-konsernin liiketoiminta-alueiden odotetaan raportoivan hyvän toiminnallisen tuloksen vuonna 2016.

Markkina-arvoiset tulokset ovat kuitenkin varsinkin henkivakuutustoiminnassa vahvasti sidoksissa pääomamarkkinoiden kehitykseen. Matala korkotaso luo lisäksi haastavan ympäristön erääntyvien korkosijoitusten uudelleen sijoittamiseen.

Vahinkovakuutustoiminnan koko vuoden yhdistetyksi kulusuhteeksi arvioidaan 86-88 prosenttia, kun ei huomioida Ruotsin liikennevakuutuksen vastuuvelan purun vaikutusta.

Nordean vaikutuksen konsernin tulokseen odotetaan olevan huomattava.

Konsernin suurimmat riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

Sampo-konserni altistuu nykyisessä päivittäisessä liiketoiminnassaan erilaisille riskeille ja epävarmuustekijöille ensisijaisesti erillisinä johdettujen keskeisten liiketoimintayksiköidensä välityksellä. Emoyhtiö Sampo Oyj:n oma altistuminen riskeille on vähäistä.

Sampo-konsernin kannattavuuteen ja sen vaihteluihin vaikuttavat eniten markkina-, luotto- ja vakuutusriskit sekä operatiiviset riskit, joita keskeiset liiketoimintayksiköt kvantifioivat itsenäisesti. Konsernitasolla riskien lähteet ovat samoja, mutta hajautusvaikutusten takia ne eivät ole suoraan yhteenlaskettavissa.

Ennalta arvaamattomat, merkittävät tapahtumat voivat vaikuttaa Sampo-konsernin kannattavuuteen välittömästi. Epävarmuustekijöiden identifiointi on helpompaa kuin epävarmuustekijöiden todennäköisyyksien, ajoituksen ja mahdollisten taloudellisten vaikutusten laajuuden arviointi. Tällä hetkellä on olemassa lukuisia yleisesti tunnistettuja makrotaloudellisia ja poliittisia tekijöitä sekä muita epävarmuuden lähteitä, jotka voivat vaikuttaa finanssialaan monella tavoin negatiivisesti.

Muita epävarmuuden lähteitä ovat toimintaympäristön ennalta arvaamattomat rakenteelliset muutokset sekä jo tunnistetut trendit ja mahdolliset laajakantoiset tapahtumat. Näillä ulkoisilla tekijöillä voi olla vaikutuksia liiketoiminnan harjoittamiseen myös pitkällä aikavälillä.

SAMPO OYJ
Hallitus

Lisätiedot

Talousjohtaja **Peter Johansson**, puh. 010 516 0010

Sijoittajasuhde- ja viestintäjohtaja **Jarmo Salonen**, puh. 010 516 0030

IR-päällikkö **Essi Nikitin**, puh. 010 516 0066

Viestintäpäällikkö **Maria Silander**, puh. 010 516 0031

Puhelinkonferenssi

Analyytikoille ja sijoittajille järjestetään englanninkielinen puhelinkonferenssi klo 16.00. Puhelinkonferenssiin voi osallistua soittamalla numeroon (09) 7479 0361, +1 719 457 2086, +44 (0)203 043 2003 tai +46 (0)8 5033 6574. Puhelinkonferenssin koodi on 9535979.

Puhelinkonferenssia voi seurata samanaikaisesti myös internetissä osoitteessa www.sampo.com/tulos. Puhelinkonferenssin tallenne on kuunneltavissa myöhemmin samassa osoitteessa.

Tämän lisäksi tulostiedotetta täydentävä englanninkielinen esitysaineisto on nähtävissä osoitteessa www.sampo.com/tulos.

Sampo julkaisee vuoden 2016 tilinpäätöstiedotteensa 8.2.2017.

Jakelu:

Nasdaq Helsinki

Lontoon pörssi

Keskeiset tiedotusvälineet

Finanssivalvonta

www.sampo.com

Konsernin taloudellinen kehitys

Tunnusluvut

Konserni		1-9/2016	1-9/2015
Voitto ennen veroja	Milj.e	1 343	1 475
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	14,1	12,6
Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvo in)	%	6,9	6,5
Omavaraisuusaste	%	31,5	31,2
Konsernin vakavaraisuus ¹⁾	Milj.e	3 434	3 179
Konsernin vakavaraisuussuhde	%	149	145
Henkilöstön keskim. lukumäärä		6 769	6 739
Vahinkovakuutus			
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj.e	3 565	3 659
Vakuutusmaksutuotot	Milj.e	3 211	3 267
Voitto ennen veroja	Milj.e	660	756
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	22,3	18,6
Riskisuhde ²⁾	%	62,0	67,1
Toimintakulusuhde ²⁾	%	22,1	17,6
Vahinkosuhde, ilman perustekorkokulua ²⁾	%	67,4	72,8
Liikekulusuhde ²⁾	%	16,6	11,8
Yhdistetty kulusuhde, ilman perustekorkokulua	%	84,0	84,6
Henkilöstön keskim. lukumäärä		6 170	6 162
Henkivakuutus			
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj.e	674	843
Voitto ennen veroja	Milj.e	157	132
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	18,0	5,3
Liikekustannussuhde	%	103,6	99,4
Henkilöstön keskim. lukumäärä		543	521
Omistusyhteisö			
Voitto ennen veroja	Milj.e	527	589
Henkilöstön keskim. lukumäärä		56	56
Osakekohtaiset tunnusluvut			
Osakekohtainen tulos	euro	2,11	2,31
Osakekohtainen tulos, ml. muut laajan tuloksen erät	euro	2,16	1,84
Osakekohtainen oma pääoma	euro	20,44	19,42
Osakekohtainen substanssi	euro	21,81	22,77
Antioikaistu ylin kurssi	euro	46,56	49,40
Antioikaistu alin kurssi	euro	34,42	37,72
Osakekannan markkina-arvo	Milj.e	22 176	24 237

¹⁾ Konsernin vakavaraisuus on laskettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (2004/699) kolmannen luvun mukaisesti konsolidointimenetelmällä.

²⁾ Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu toimintokohtaisten kulujen pohjalta eikä niitä siksi voida johtaa suoraan konsernin tuloslaskelmasta. Vahinkovakuutustoiminnan tulosanalyysi on esitetty liitteessä 3.

Keskimääräisenä ja välitilinpäätöspäivän osakemääränä on käytetty 560 000 000 kappaletta.

Kiinteistöjen arvostuserot on otettu huomioon laskettaessa kokonaispääoman tuottoa, oman pääoman tuottoa, omavaraisuusastetta sekä osakekohtaista substanssia. Veroina on otettu huomioon tilikauden tulosta vastaava vero sekä laskennallinen verovelka kiinteistöjen arvostuseroista.

Kokonaispääoman sekä oman pääoman tuoton laskennassa on käytetty konsernin laajaa tulosta.

Vakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu valtiovarainministeriön asetuksen ja sitä tarkentavan Finanssivalvonnan ohje- ja määräyskokoelman mukaisesti.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{kauden laaja tulos} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &+ \text{oma pääöma yhteensä (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &\quad (\text{vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo}) \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{liikevoitto} \\ &\pm \text{muut laajan tuloksen erät ennen veroja} \\ &+ \text{korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ &+ \text{vastuuvelan perustekorko} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ &+ \text{taseen loppusumma (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \\ &- \text{sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserot} \\ &\quad (\text{vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo}) \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Omavaraisuusaste (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{oma pääöma yhteensä} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &+ \text{taseen loppusumma} \\ &\pm \text{sijoitusten arvostuserot} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen riskisuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{korvauskulut} \\ &- \text{korvausten käsittelykulut} \\ &\text{vakuutusmaksutuotot} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen toimintakulusuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{liikekulut} \\ &+ \text{korvausten käsittelykulut} \\ &\text{vakuutusmaksutuotot} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen vahinkosuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &\text{korvauskulut} \\ &\text{vakuutusmaksutuotot} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen liikekulusuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &\text{liikekulut} \\ &\text{vakuutusmaksutuotot} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde, %

vahinkosuhde + liikekulusuhde

Henkivakuutuksen liikekustannussuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} \\ &+ \text{korvausten selvittelykulut} \\ &\text{kuormitustulo} \end{aligned}}{\quad} \times 100 \%$$

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden voitto
osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen oma pääoma

oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
osakkeiden antioikaistu lukumäärä raportointikauden päätöspäivänä

Osakekohtainen substanssi

+ oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
± noteeratun osakkuusyhtiön arvostusero konsernissa
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen
osakkeiden antioikaistu lukumäärä raportointikauden päätöspäivänä

Osakekannan markkina-arvo

osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä x raportointikauden viimeinen kaupantekokurssi

Konsernin laaja tuloslaskelma kvartaaleittain

Milj. e	7-9/2016	4-6/2016	1-3/2016	10-12/2015	7-9/2015
Vakuutusmaksutulo	1 028	1 289	1 734	1 191	1 027
Sijoitustoiminnan nettotuotot	308	189	-30	374	-194
Liiketoiminnan muut tuotot	11	10	9	15	9
Korvauskulut	-892	-939	-934	-949	-861
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	67	-17	-238	-84	584
Henkilöstökulut	-148	-135	-142	-146	-153
Liiketoiminnan muut kulut	-127	-138	-136	-139	-121
Rahoituskulut	-1	-1	-10	-27	-2
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	204	219	164	179	171
Kauden voitto ennen veroja	450	477	416	413	460
Verot	-54	-55	-55	-49	-62
Kauden voitto	396	421	362	364	398
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-40	-42	-6	39	-85
Myytavissä olevat rahoitusvarat	319	51	-151	129	-409
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	3	-2	-30	45	-109
Verot	-69	-11	31	-27	87
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	212	-5	-155	185	-517
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-4	-18	-2	-21	3
Verot	1	4	0	5	-1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-3	-14	-2	-16	2
KAUDEN LAAJA TULOS	605	402	204	533	-116

Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS

Milj. e	Liite	1-9/2016	1-9/2015
Vakuutusmaksutulo		4 050	4 331
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1	467	624
Liiketoiminnan muut tuotot		31	31
Korvauskulut		-2 765	-2 968
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos		-188	-418
Henkilöstökulut		-426	-292
Liiketoiminnan muut kulut		-401	-406
Rahoituskulut		-13	-41
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista		587	614
Kauden voitto ennen veroja		1 343	1 475
Verot		-164	-183
Kauden voitto		1 179	1 292
Kauden muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-89	-73
Myytavissä olevat rahoitusvarat		219	-235
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä		-29	-29
Verot		-49	48
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettoina verojen jälkeen		52	-288
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		-24	35
Verot		5	-8
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettoina verojen jälkeen		-19	26
KAUDEN LAAJA TULOS		1 212	1 031
Laimentamaton osakekohtainen tulos (eur)		2,11	2,31

Konsernitase, IFRS

Milj. e	Liite	9/2016	12/2015
Varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		26	26
Sijoituskiinteistöt		206	191
Aineettomat hyödykkeet		698	724
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		7 664	7 679
Rahoitusvarat	2	17 509	17 189
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset		6 063	5 847
Laskennalliset verosaamiset		34	36
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista		229	242
Muut varat		1 758	1 708
Käteiset varat		2 156	1 997
Varat yhteensä		36 343	35 639
Velat			
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista		14 380	14 447
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista		6 041	5 841
Rahoitusvelat		2 900	2 375
Laskennalliset verovelat		513	468
Varaukset		34	51
Eläkeveloitteet		100	90
Muut velat		930	957
Velat yhteensä		24 898	24 228
Oma pääoma			
Osakepääoma		98	98
Rahastot		1 531	1 531
Kertyneet voittovarot		9 231	9 325
Muut oman pääoman erät		585	457
Oma pääoma yhteensä		11 445	11 411
Oma pääoma ja velat yhteensä		36 343	35 639

Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. e	Osake- pääoma	Vara- rahasto	SVOP- rahasto	Voitto- varat 1)	Muunto- erot 2)	Myytävissä olevat rahoitus- varat 3)	Yht.
Oma pääoma 1.1.2015	98	4	1 527	8 655	-400	1 039	10 924
Muutokset omassa pääomassa							
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus				8			8
Osingonjako				-1 092			-1 092
Osuus osakkuusyhtiöiden muista oman pääoman muutoksista				6			6
Kauden voitto				1 292			1 292
Muut laajan tuloksen erät				41	-95	-208	-262
Oma pääoma 30.9.2015	98	4	1 527	8 911	-495	832	10 876
Oma pääoma 1.1.2016	98	4	1 527	9 325	-472	929	11 411
Muutokset omassa pääomassa							
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus				9			9
Osingonjako				-1 204			-1 204
Osuus osakkuusyhtiöiden muista oman pääoman muutoksista				17			17
Kauden voitto				1 179			1 179
Muut laajan tuloksen erät				-95	-62	190	33
Oma pääoma 30.9.2016	98	4	1 527	9 231	-534	1 119	11 445

1) IAS 19 Eläkeveloitteet standardin nettovaikutus voittovaroihin oli -95 (41) milj. e.

2) Muut laajan tuloksen erät sisältävät myös konsernin omistusoosuuden mukaisen osuuden osakkuusyhtiö Nordean vastaavista eristä. Voittovarot sisältävät -76 (15) milj. euron osuuden Nordean etuusperusteisten eläkkeiden vakuutusmatemaattisista voitoista/tappioista. Muuntoerot sisältävät 27 (-22) milj. euron osuuden Nordean muuntoeroista. Myytävissä olevat varat puolestaan sisältävät 20 (-21) milj. euron osuuden Nordean myytävissä olevien rahoitusvarojen käypien arvojen muutoksista.

3) Myytävissä olevista rahoitusvaroista on kirjattu omaan pääomaan kauden arvostusta 140 (103) milj. euroa. Kauden tulokseen on siirretty 47 (-286) milj. euroa. Eriytetylle Suomi-vakuutusosastolle siirretty osuus oli 17 (4) milj. euroa.

Muuntoeroihin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, rahavirtasuojaukseen sekä eläkeveloitteisiin sisältyvät määrät ovat laajaan tulokseen kirjattuja verovaiikutuksella huomioituja eräitä.

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. e	1-9/2016	1-9/2015
Kauden alun rahavarat	1 997	2 074
Liiketoiminnan rahavirta	204	232
Investointien rahavirta	575	516
Rahoituksen rahavirta	-620	-1 003
Maksetut osingot	-1 189	-1 079
Vieraan pääoman lisäys	1 318	802
Vieraan pääoman vähennys	-748	-727
Kauden lopun rahavarat	2 156	1 819

Rahavirtalaskelmassa esitetään kauden rahavirrat jaoteltuina liiketoiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirtoihin. Liiketoiminnan rahavirta sisältää varsinaisen liiketoiminnan rahavirrat. Rahavirrat sijoituksista tytä- ja osakkuusyhtiöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin sijoituksiin esitetään investointien rahavirrassa. Rahoituksen rahavirrassa esitetään rahavirrat, jotka johtuvat toiminnan rahoittamisesta oman tai vieraan pääoman ehdoin. Rahavarat sisältävät käteiset varat sekä muut enintään 3 kuukauden pituiset talletukset.

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sammon konsernitilinpäätös laaditaan EU:n hyväksymien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Osavuosisiraportin laatimisessa ei ole noudatettu IAS 34 standardia, koska Sampo noudattaa Arvopaperimarkkinalain (1278/2015) mukaisia säädöksiä säännölliseen tiedonantovelvollisuuteen liittyen. Osavuosisiraportin laatimisperiaatteet ja laskentamenetelmät ovat olennaisilta osiltaan samat kuin konsernitilinpäätöksessä vuodelta 2015.

Sampo otti vuoden 2016 alusta käyttöön uusia tai muutettuja standardeja tai tulkintoja. Standardit ja tulkinnat löytyvät Sammon vuoden 2015 tilinpäätöksen laatimisperiaatteista. Tilinpäätös on luettavissa osoitteessa www.sampo.com/vuosikertomus.

Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2016

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Vakuutusmaksutulo	3 409	669	-	-28	4 050
Sijoitustoiminnan nettotuotot	120	361	-2	-11	467
Liiketoiminnan muut tuotot	20	11	12	-12	31
Korvauskulut	-1 990	-775	-	0	-2 765
Vakuutus- ja sijoitussopimus- velkojen muutos	-198	-18	-	28	-188
Henkilöstökulut	-381	-34	-10	-	-426
Liiketoiminnan muut kulut	-352	-51	-10	12	-401
Rahoituskulut	-9	-5	-9	11	-13
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	41	0	546	-	587
Voitto ennen veroja	660	157	527	0	1 343
Verot	-134	-29	-1	-	-164
Kauden voitto	526	128	526	0	1 179
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-89	-	-	-	-89
Myytavissä olevat rahoitusvarat	115	86	17	-	219
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-	-	-29	-	-29
Verot	-25	-21	-3	-	-49
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	1	66	-15	-	52
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-24	-	-	-	-24
Verot	5	-	-	-	5
Erät, joita ei siirretä tulos- vaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-19	-	-	-	-19
KAUDEN LAAJA TULOS	508	193	510	0	1 212

Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2015

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Vakuutusmaksutulo	3 493	838	-	-	4 331
Sijoitustoiminnan nettotuotot	234	340	60	-10	624
Liiketoiminnan muut tuotot	21	11	12	-13	31
Korvauskulut	-2 191	-777	-	-	-2 968
Vakuutus- ja sijoitussopimus- velkojen muutos	-227	-185	-	-6	-418
Henkilöstökulut	-243	-35	-14	-	-292
Liiketoiminnan muut kulut	-356	-54	-9	13	-406
Rahoituskulut	-12	-5	-38	14	-41
Osuus osakkuusyriytysten voitoista/tappioista	36	0	577	-	614
Voitto ennen veroja	756	132	589	-2	1 475
Verot	-157	-24	-2	0	-183
Kauden voitto	599	108	588	-2	1 292
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-73	-	-	-	-73
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-150	-72	-21	8	-235
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-	-	-29	-	-29
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	32	14	4	-2	48
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-191	-58	-45	6	-288
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläke- järjestelyistä syntyvät vakuutus- matemaattiset voitot ja tappiot	35	-	-	-	35
Verot	-8	-	-	-	-8
Erät, joita ei siirretä tulos- vaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	26	-	-	-	26
KAUDEN LAAJA TULOS	434	50	543	4	1 031

Tase segmenteittäin 30.9.2016

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	19	4	3	-	26
Sijoituskiinteistöt	14	195	-	-4	206
Aineettomat hyödykkeet	538	159	0	-	698
Sijoitukset osakkuusyryyksissä	385	0	7 278	-	7 664
Rahoitusvarat	11 174	5 838	3 156	-2 659	17 509
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	6 108	-	-45	6 063
Laskennalliset verosaamiset	29	-	9	-4	34
Saamiset jälleenvakuutus- sopimuksista	226	3	-	-	229
Muut varat	1 655	102	18	-16	1 758
Käteiset varat	1 308	503	345	-	2 156
Varat yhteensä	15 349	12 912	10 810	-2 728	36 343
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitus- sopimuksista	9 588	4 793	-	-	14 380
Velat sijoitussidonnaisista vakuu- tus- ja sijoitussopimuksista	-	6 086	-	-45	6 041
Rahoitusvelat	227	115	2 848	-289	2 900
Laskennalliset verovelat	344	169	-	0	513
Varaukset	34	-	-	-	34
Eläkevelvoitteet	100	-	-	-	100
Muut velat	705	148	94	-17	930
Velat yhteensä	10 997	11 311	2 941	-351	24 898
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarot					9 231
Muut oman pääoman erät					585
Oma pääoma yhteensä					11 445
Oma pääoma ja velat yhteensä					36 343

Tase segmenteittäin 31.12.2015

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	19	5	3	-	26
Sijoituskiinteistöt	15	180	-	-4	191
Aineettomat hyödykkeet	564	160	0	-	724
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	374	0	7 305	-	7 679
Rahoitusvarat	10 566	6 039	3 243	-2 659	17 189
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	5 865	-	-18	5 847
Laskennalliset verosaamiset	27	-	12	-4	36
Saamiset jälleenvakuutus- sopimuksista	239	3	-	-	242
Muut varat	1 541	127	51	-10	1 708
Käteiset varat	775	482	739	-	1 997
Varat yhteensä	14 119	12 860	11 354	-2 695	35 639
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitus- sopimuksista	9 433	5 014	-	-	14 447
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	-	5 858	-	-18	5 841
Rahoitusvelat	216	133	2 314	-289	2 375
Laskennalliset verovelat	314	154	-	0	468
Varaukset	51	-	-	-	51
Eläkevelvoitteet	90	-	-	-	90
Muut velat	669	167	133	-11	957
Velat yhteensä	10 772	11 327	2 447	-318	24 228
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarot					9 325
Muut oman pääoman erät					457
Oma pääoma yhteensä					11 411
Oma pääoma ja velat yhteensä					35 639

Muut liitetiedot, Milj. e

1 Sijoitustoiminnan nettotuotot >

Vahinkovakuutustoiminta	1-9/2016	1-9/2015
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	-7	-7
Lainoista ja muista saamisista	5	13
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	113	149
Osakkeet ja osuudet	42	122
Yhteensä	155	271
Yhteensä rahoitusvaroista	154	278
Palkkiokulut	-10	-12
Kulut muista kuin rahoitusveloista	-3	-4
Diskonttauksen purkuvaikutus	-22	-28
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	120	234

> 1 Sijoitustoiminnan nettotuotot >

Henkivakuutustoiminta	1-9/2016	1-9/2015
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	58	-63
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	-3	1
Osakkeet ja osuudet	0	0
Yhteensä	-3	1
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista sijoituksista		
Saamistodistukset	28	6
Osakkeet ja osuudet	101	31
Lainat ja muut saamiset	0	1
Muut	6	-15
Yhteensä	135	23
Lainoista ja muista saamisista	5	26
Myytävässä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	44	91
Osakkeet ja osuudet	106	248
Yhteensä	151	339
Yhteensä rahoitusvaroista	346	326
Muista varoista	7	5
Palkkiotuotot, netto	8	9
Henkivakuutustoiminta yhteensä	361	340

> 1 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Omistusyhteisö	1-9/2016	1-9/2015
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	8	6
Lainoista ja muista saamisista	-18	4
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	21	30
Osakkeet ja osuudet	-14	21
Yhteensä	8	50
Yhteensä rahoitusvaroista	-3	60
Palkkiotuotot, netto	1	0
Omistusyhteisö yhteensä	-2	60
Segmenttien väliset eliminoinnit	-11	-10
Konserni yhteensä	467	624

2 Rahoitusvarat >

Vahinkovakuutustoiminta	9/2016	12/2015
Johdannaissopimukset	9	21
Lainat ja muut saamiset		
Lainat	26	108
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1	1
Yhteensä	27	108
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	9 599	8 916
Osakkeet ja osuudet	1 540	1 522
Yhteensä	11 139	10 437
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	11 174	10 566
Henkivakuutustoiminta	9/2016	12/2015
Johdannaissopimukset	6	11
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat		
Saamistodistukset	23	47
Osakkeet ja osuudet	2	2
Yhteensä	25	48
Lainat ja muut saamiset		
Lainat	22	24
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	3 211	3 414
Osakkeet ja osuudet *)	2 575	2 542
Yhteensä	5 786	5 956
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 838	6 039
*) josta korkorahastosijoituksia	102	113

> 2 Rahoitusvarat

Omistusyhteisö	9/2016	12/2015
Johdannaispimukset	2	21
Lainat ja muut saamiset		
Talletukset	1	1
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	647	603
Osakkeet ja osuudet	137	248
Yhteensä	784	852
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370
Omistusyhteisö yhteensä	3 156	3 243
Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 659	-2 659
Konserni yhteensä	17 509	17 189

3 Vahinkovakuutuksen tulosanalyysi

	1-9/2016	1-9/2015
Vakuutusmaksutuotot	3 211	3 267
Korvauskulut	-2 165	-2 379
Liikekulut	-534	-386
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	-3	-1
Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto	4	21
Vakuutustekninen kate	514	522
Sijoitustoiminnan nettotuotto	132	250
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-26	-49
Muut tuotot ja kulut	40	33
Liikevoitto	660	756

4 Sampo Oyj:n tuloslaskelma ja tase (FAS)

TULOSLASKELMA	1-9/2016	1-9/2015
Liiketoiminnan muut tuotot	12	12
Henkilöstökulut	-10	-14
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-10	-8
Liikevoitto	-8	-10
Rahoitustuotot ja kulut	957	656
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	949	646
Tuloverot	-1	-2
Tilikauden voitto	948	644
TASE	9/2016	12/2015
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset hyödykkeet	3	3
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 370	2 370
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	299	296
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	6 336	5 557
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	324	196
Muut osakkeet ja osuudet	137	248
Muut saamiset	24	111
Saamiset	29	84
Rahat ja pankkisaamiset	345	739
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 867	9 606
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	98	98
Käyvän arvon rahasto	22	8
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	1 527	1 527
Muut rahastot	273	273
Edellisten tilikausien voitto / tappio	4 059	4 026
Tilikauden voitto	948	1 228
Oma pääoma yhteensä	6 926	7 159
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	2 142	1 997
Lyhytaikainen	799	450
Vieras pääoma yhteensä	2 941	2 447
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 867	9 606

SAMPO GROUP

Sampo Oyj
Fabianinkatu 27
00100 Helsinki

Puhelin 010 516 0100
Y-tunnus: 0142213-3

 www.sampo.com
 [@Sampo_plc](https://twitter.com/Sampo_plc)
 [sampo-plc](https://www.linkedin.com/company/sampo-plc)